

ข่าวจากหนังสือพิมพ์แนวหน้า
ฉบับวันจันทร์ที่ 28 มกราคม พ.ศ.2562

เกษตรกรทวงถามแนวทาง 3 สารเคมี

สมาพันธ์เกษตรกรปลอดภัย เครือข่ายอาสา คนรักแม่กลอง และกลุ่มเกษตรกรปลูกผัก ผลไม้ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด และอ้อย กว่า 100 ราย ยื่นหนังสือถึง ดร.เสริมสุข สลักเพ็ชร์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ให้กำลังใจและทวงถาม ร่างประกาศฯ จำกัดการใช้สารเคมี และกรณีอ้างมีสารชีวภัณฑ์ใช้ทดแทน แต่ความจริงไม่มี

นางสาวอัญชุลี ลักษณะอำนาจพร ประธานเครือข่ายอาสาคนรักแม่กลอง กล่าวว่า ตามที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้เสนอแนะให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการพัฒนา แนวทางการใช้สารชีวภัณฑ์ ขึ้นมาทดแทนการใช้สารเคมี พาราควอต ภายใน 180 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้ตรวจการแผ่นดิน กรมวิชาการเกษตร ผู้รับผิดชอบได้เสนอสารชีวภัณฑ์มาให้กลุ่มเกษตรกรใช้แล้วนั้น จากการตรวจสอบโดย กรมวิชาการเกษตรเอง กลับพบว่า สารชีวภัณฑ์ ดังกล่าว มิได้เป็นสารธรรมชาติแต่อย่างใด แต่เป็นสารที่มีส่วนผสมของสารเคมีเช่นเดิม แสดงว่าปัจจุบันไม่สามารถหาสารธรรมชาติหรือวิธีการอื่นใดมากำจัดวัชพืชในภาคอุตสาหกรรมการเกษตรได้

ด้านนายสุภรณ์ สังข์วรรณะ เลขาธิการ สมาพันธ์เกษตรกรปลอดภัย กล่าวว่า กรมวิชาการเกษตร ควรเป็นที่พึ่งของภาคเกษตรกร แต่กลับซ้ำเติมให้ได้รับความลำบากจาก มาตรการต่างๆ ทำให้พวกเราเกิดความเสียหาย และต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 ล้านบาท และร่างประกาศฯ การจำกัดการใช้สารเคมีที่เสนอให้เกษตรกรปฏิบัติ นั้น ก็ไม่ตรงตาม มติของคณะกรรมการวัตถุอันตรายที่ย้ำถึง สารสำคัญ มาตรการจะต้องไม่ทำให้เกษตรกรเดือดร้อน แสดงให้เห็นถึงความไม่เข้าใจและ แก้ปัญหาไม่ถูกจุด ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

เปิดผลกระทบ "วิกฤติฝุ่นพิษ" ซ้ำเติมเศรษฐกิจไทยหนักกว่าที่คิด

หลังจากที่ “สถานการณ์ฝุ่นพิษ” หรือ “ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 เกินกว่าระดับมาตรฐาน” ได้กระจายตัวปกคลุมพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล ยาวนานกว่าหลายสัปดาห์ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย และบั่นทอนความสุขของคนกรุงมาต่อเนื่อง

“สภาพอากาศชั้นวิกฤติ” นี้ยังได้สร้างผลกระทบต่อบรรยากาศการใช้จ่าย ความเชื่อมั่น และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทยเพิ่มขึ้นด้วย หลังจากที่มีข่าวว่ากรุงเทพฯติดอันดับ 1 ใน 10 เมืองที่มีค่าฝุ่นละอองเกินมาตรฐานโลก โดยก่อนหน้านี้ “ศูนย์วิจัยกสิกรไทย” ประเมินในเบื้องต้นว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากปัญหาที่ประสบอยู่นี้หากเกิดขึ้นในรอบเวลา 1 เดือน จะสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นเงินขั้นต่ำ 2,600 ล้านบาท หรืออาจพุ่งสูงถึง 6,600 ล้านบาท ในกรณีเลวร้าย ทั้งในประเด็นสุขภาพ การเสียโอกาสการใช้จ่ายและการท่องเที่ยว

ภายใต้สมมติฐานว่า กรณีดังกล่าวอาจจะทำให้ 50% ของผู้ที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งปอดในกรุงเทพฯ และปริมณฑลต้องเดินทางไปพบแพทย์ คิดเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าเสียโอกาสในการประกอบอาชีพเฉลี่ยอยู่ที่ 1,000 บาทต่อคน ขณะที่ค่าใช้จ่ายในส่วนหน้ากากอนามัย คิดเฉลี่ยขั้นต่ำที่ 22.50 บาทต่อวัน ทำให้ประเมินค่าเสียโอกาสจากประเด็นด้านสุขภาพ คิดเป็นเม็ดเงินราว 1,600-3,100 ล้านบาท ส่วนค่าเสียโอกาสด้านการท่องเที่ยว เกิดทั้งจากกรณีนักท่องเที่ยวเลี่ยงมาเที่ยวกรุงเทพฯ และกรณีเลี่ยงไม่มาเที่ยวเมืองไทยไปเลย คิดเป็นเม็ดเงินค่าเสียโอกาสเบื้องต้นที่ประมาณ 1,000-3,500 ล้านบาท ผลกระทบจากปัญหาฝุ่นพิษยังก่อให้เกิดคำถามถึงความจำเป็นในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของรัฐ และโครงการก่อสร้างเอกชนที่กำลังเดินหน้าอยู่ การหยุดทำงานของโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อลดการปล่อยมลพิษ รวมทั้งการแก้ปัญหาสภาพการจราจรติดขัดและการลดการใช้น้ำมันดีเซลทั้งหมดกระทบต่อแรงขับเคลื่อนของเศรษฐกิจภาพรวมของไทยในระยะต่อไป!!

ยิ่งไปกว่านั้น “พิษของฝุ่น” ยังกระทบลึกกลงไปถึง “เศรษฐกิจข้างทาง” เศรษฐกิจระดับรากฐานของประเทศ คนที่ต้องทำงานในพื้นที่เมืองที่เต็มไปด้วยฝุ่นละออง ไม่ว่าจะเป็นคนงานก่อสร้าง บรรดาแม่ค้าหาบเร่แผงลอย ร้านค้าริมถนน แม้กระทั่งวินมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ทั้งผลกระทบในด้านสุขภาพ และรายได้ ในวันที่เรายังไม่เห็นแนวโน้มที่ชัดเจนว่าเราจะผ่านพ้น “วิกฤติฝุ่นพิษ” นี้ไปได้อย่างไร “ทีมเศรษฐกิจ” ได้สัมผัสถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และมาตรการนำมาใช้บรรเทา “ฝุ่นพิษ” จากภาครัฐ นักวิชาการ และประชาชนที่ได้รับผลกระทบ เพื่อสะท้อนให้เห็นปัญหาและหาทางรับมือ...

เศรษฐกิจกระทบหมื่นล้าน

เริ่มต้นจากผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ และการท่องเที่ยว “ผศ.ดร.ธนวรรธน์ พลวิชัย” ผู้อำนวยการศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ระบุว่า ฝุ่นจิ๋วแม้ว่าจะเกิดขึ้นในระยะสั้นๆ แต่ส่งผลกระทบต่อหลายด้าน คิดเป็นมูลค่า 5,000-10,000 ล้านบาท

โดยประเมินจากผลกระทบต่อเศรษฐกิจและชีวิตประจำวัน คิดเป็นมูลค่า ไม่ต่ำกว่า 50-1,000 ล้านบาท เพราะต้องซื้อหน้ากากอนามัยมาใช้ จนเกิดภาวะขาดแคลน ทำให้ผู้ประกอบการต้องผลิต และนำเข้าเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าจะยอดนำเข้าเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 200-300 ล้านบาท รวมทั้งเงินที่ประชาชนต้องใช้จ่ายไปกับการรักษาอาการเจ็บป่วย

นอกจากนี้ ยังกระทบต่อรายได้ของผู้ค้าอาหารข้างทางและห้างร้านต่างๆ เพราะประชาชนออกจากบ้านน้อยลง เดินช้อปปิ้งหรือซื้ออาหารข้างทางน้อยลง เพราะกังวลต่อความสะอาด น่าจะทำให้รายได้ผู้ประกอบการหายไป 1,000-2,000 ล้านบาท ขณะเดียวกัน จะมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวต่างชาติกังวลปัญหาสุขภาพ และอาจไม่มาเที่ยวไทย ทำให้รายได้หายไปไม่ต่ำกว่า 1,000 - 2,000 ล้านบาท

“หากสถานการณ์ฝุ่นขนาดจิ๋วยังไม่คลี่คลายใน 1 เดือน จะเห็นภาพผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับภาคส่วนต่างๆ คิดเป็นมูลค่าอย่างต่ำ 5,000-10,000 ล้านบาท แต่หากในอนาคตรัฐบาลยังแก้ปัญหาไม่ได้จะกระทบต่อเศรษฐกิจภาพรวมมากขึ้น เพราะรายได้จากการท่องเที่ยวจะหายไปมากขึ้น และกระทบต่อระบบประกันสุขภาพของประเทศ เพราะประชาชนจะเจ็บป่วยและเข้ารับการรักษามากขึ้น”

อย่างไรก็ตาม ในระยะสั้น รัฐบาลต้องให้ความรู้กับประชาชนถึงวิธีการป้องกันตัว การตรวจคุณภาพรถยนต์ และดูแลการก่อสร้างไม่ให้เกิดฝุ่นละออง ส่วนระยะปานกลาง ต้องเช็กปริมาณฝุ่นละอองเป็นประจำ โดยเฉพาะกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองหลวง และเมืองท่องเที่ยว เพราะยังต้องมีการก่อสร้างรถไฟฟ้าหลายสาย อีกอย่างน้อย 3-5 ปี รวมถึงฝุ่นละอองในโรงงานอุตสาหกรรม และในระยะยาว รัฐบาลต้องวางแผนทำให้คุณภาพอากาศดีขึ้น เช่น ส่งเสริมให้ใช้รถยนต์ไฟฟ้า ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงแทนน้ำมันดีเซล จำกัดอายุการใช้งานของรถยนต์ เป็นต้น

อุตสาหกรรมคุมเข้มมลพิษโรงงาน

หันมาที่การเร่งแก้ปัญหาของฝั่งรัฐบาล โรงงานอุตสาหกรรม ถือเป็นอีกหนึ่ง “จำเลย” ที่สร้างฝุ่นละอองและมลพิษในอากาศ ซึ่ง “นายอุตตม สาวนายน” รมว.อุตสาหกรรม เปิดเผยว่า ได้เร่งแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และหาทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกิดขึ้น “ชั่วคราว” เดิมอีกในอนาคต

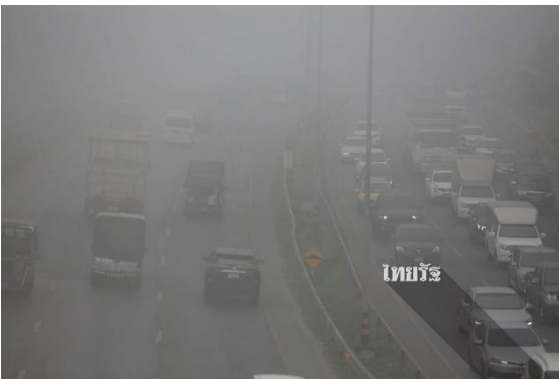
“เราได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน และมลพิษทางอากาศจากภาคอุตสาหกรรม โดยจัดทำแผนการ

ตรวจ กำกับ ดูแล และเฝ้าระวังโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะโรงงานที่มีความเสี่ยงจะเกิดฝุ่นและมลพิษแบบบูรณาการทั่วประเทศ หากพบให้จัดการตามกฎหมายอย่างทันที”

โดยให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) ตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปลายปล่องของโรงงานขนาดใหญ่ และกำกับดูแลอย่างเข้มงวด อีกทั้งให้ตรวจวัดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ที่มีโรงงานหนาแน่น และเลือกตรวจสอบเป็นพิเศษในโรงงานที่มีความเสี่ยงสูงสุดใน 12 จังหวัด อีก 20 โรงงาน ในกรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ชลบุรี ระยอง ปราจีนบุรี และราชบุรี ขณะที่ กรอ.ได้ออกกฎหมายเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุม และกำหนดให้โรงงานที่มีความเสี่ยงสูงติดตั้งระบบตรวจวัดมลพิษอากาศจากปล่องระบายอย่างต่อเนื่องอัตโนมัติ (CEMS) ตลอด 24 ชม. ซึ่งมีโรงงานที่ต้องปฏิบัติตาม 600 แห่ง

“นอกจากนั้น งานที่สำคัญคือ การเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) แต่ข้อดีคือโรงงานส่วนใหญ่ในอีอีซีนิยมใช้เชื้อเพลิงจากก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงสะอาด และมักใช้ระบบการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่อุณหภูมิสูง มีการเผาไหม้สมบูรณ์ จึงไม่มีผลกระทบต่อด้านฝุ่นละออง อีกทั้งอุตสาหกรรมตั้งกิจการในอีอีซี เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตที่ปลอดภัย และยังมีมาตรการเฝ้าระวังการระบายมลพิษอากาศ จึงไม่น่ามีปัญหาฝุ่นละอองเพิ่มขึ้น”

คมนาคมตื่นปรับกลยุทธ์ลดฝุ่น

ขณะที่กระทรวงคมนาคมไม่ได้นิ่งนอนใจกับปัญหานี้เช่นกัน “นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ” รมว.คมนาคม กล่าวว่า ได้ออกมาตรการด่วน สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบขนส่งมวลชนทั้งหมด ทั้ง “รถไฟ-เรือ-รถเมล์-โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้า” หากมีการประชุมและต้องเดินทางก็ให้ทุกหน่วยไม่ต้องมาประชุม แต่ให้ประชุมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ แทน เพื่อลดฝุ่น และควันพิษจากการจราจร

ส่วนโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้า 10 สาย 10 ลี ที่อยู่ในความรับผิดชอบของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ที่เร่งก่อสร้างในขณะนี้ หากมีกิจกรรมใดก่อให้เกิดฝุ่น ควรจัดรถดูดฝุ่น ล้างพื้นที่ก่อสร้าง และบำรุงรักษาเครื่องจักรให้มีคุณภาพอยู่เสมอ พร้อมกับคืนพื้นที่และพื้นผิวจราจรทันทีที่ก่อสร้างงานพื้นฐานโครงการรถไฟฟ้าแล้วเสร็จ เพื่อคลี่คลายปัญหาจราจร

“นอกจากนั้น ยังได้เร่งรณรงค์ให้ประชาชนใช้บริการระบบขนส่งมวลชนมากขึ้น ด้วยการงดเก็บค่าบริการที่อาคารจอดแล้วจรของสถานีรถไฟฟ้าสายเฉลิมรัชมงคล”

สำหรับรถเมล์ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) และรถร่วม ขสมก. ที่เป็นโจทย์สำคัญที่ถูก “กล่าวหา” เป็นต้นเหตุปล่อยควันพิษมากที่สุดนั้น ได้เร่งแก้ปัญหาระยะสั้น โดยสั่งการให้รถเมล์ ขสมก. เปลี่ยนมาใช้น้ำมันดีเซลผสมน้ำมันปาล์ม (ดีเซลบี 20) ส่วนระยะยาว สั่งการให้ ขสมก.เร่งจัดหารถเมล์ใหม่ 2,188 คัน ที่ใช้ก๊าซเชื้อเพลิงธรรมชาติ (เอ็นจีวี) รถเมล์ไฟฟ้า และรถไฟฟ้าไฮบริดดีเซล-ไฟฟ้า อย่างด่วน

ขณะเดียวกัน ยังได้เร่งรุดให้การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ทดสอบการใช้ไบโอดีเซลบี 20 กับขบวนรถไฟดีเซลราง และให้เฝ้าระวังค่าฝุ่นในโรงงานซ่อม โรงรถจักร รวมถึงมอบหมายให้พัฒนาระบบใหม่ๆ

ขึ้นมาใช้งาน ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดพลังงาน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ และยังสั่งการให้กรมเจ้าท่า เร่งตรวจสอบเรือโดยสารทุกลำ ทั้งในลำน้ำเจ้าพระยา และคลองแสน-แสบ หากพบเรือลำใดปล่อยควันดำ เกินค่ามาตรฐานสั่งให้หยุดเดินเรือทันที เช่นเดียวกับการแก้ปัญหาของรถยนต์ส่วนบุคคลที่ใช้น้ำมันดีเซล ให้ ตรวจสอบอย่างเข้มงวด หากพบปล่อยควันดำเกินค่ามาตรฐาน ให้ติดสติ๊กเกอร์สีแดงใช้ชั่วคราวจนกว่าจะ ปรับปรุงแก้ไขใหม่ ไม่เช่นนั้นจะให้หยุดวิ่งทันที

ผู้ค้าข้างทางกลัวหนักกว่าฝุ่น

ขณะที่ในฝั่งคนเดินดินกินข้างทาง “เศรษฐกิจรากฐาน” ของคนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง โดยเฉพาะพ่อค้าแม่ ขาย วินมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ที่จะต้องใช้ชีวิตอยู่ในท้องถนนตลอดทั้งวัน คนเหล่านี้แม้จะเป็นห่วงสุขภาพของ ตัวเอง แต่ด้วยภาวะจำยอมทางฐานะและรายได้ แม่ต้องใช้ชีวิตท่ามกลาง “ฝุ่นพิษ” แต่ก็ไม่มีทางเลือก

“สุรศักดิ์ เหลี่ยมเพชร” มอเตอร์ไซค์วิน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ เล่าให้ฟังว่า วินของตนอยู่ใกล้ โรงพยาบาลศิริราช ลูกค้าที่เป็นหมอ หรือพยาบาลสวมหน้ากากป้องกันฝุ่นละออง PM 2.5 ทุกคน แต่ลูกค้า ทั่วไปสวมบ้าง ไม่สวมบ้าง ส่วนตนไม่ได้สวมหน้ากากตลอดเวลา แม้ในใจก็รู้ว่าอันตราย แต่ไม่กังวล เพราะ คนรอบตัวยังไม่มีใครป่วย

“ผมขับมอเตอร์ไซค์ทุกวัน ลังเกตว่าฝุ่นเยอะขึ้นจริงๆ แต่จำนวนคนที่ใช้บริการมอเตอร์ไซค์ไม่ได้ลดลง ผู้โดยสารเกือบทุกคนบ่นว่ากลัวฝุ่นจิว กลัวป่วยเป็นโรคภัยก็ต้องดูแลตัวเองกันไป เพราะเลือกวิถีเดินทางได้ ไม่มาก”

ส่วน “เทวราช พัดทอง” เจ้าของร้านอาหารอีสาน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ บอกว่า รู้ข่าวเรื่องฝุ่น PM 2.5 ว่าอันตราย แต่ก็ไม่ได้ใส่หน้ากากป้องกัน เพราะเวลาปรุงอาหารต้องชิมไปด้วย จะปิดปากปิดจมูกไม่ได้ ส่วนลูกค้าปรับตัวโดยซื้อใส่ถุงกลับไปปรับประทุกันที่บ้านกันมากขึ้น ต้องใช้ถุงพลาสติกมากขึ้น ซึ่งเป็นต้นทุนที่ เพิ่มขึ้น

“รู้ว่าฝุ่นจิวเป็นอันตราย แต่จำไม่ได้ว่ารัฐบาลบอกให้ทำอะไรบ้าง ตอนนี้ลูกค้าลดลง ไม่น่าจะเป็น เพราะฝุ่น PM 2.5 น่าจะมาจากเศรษฐกิจ ฝุ่นไม่กลัว กลัวหนักกว่า ยังต้องทำมาค้าขายต่อไปแม้จะอยู่ใน พื้นที่เสี่ยงก็ตาม”

ทั้งหมดนี้เป็นเสียงสะท้อนและความพยายามแก้ปัญหาทั้งจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็น เพียงแนวทางเริ่มต้น หรือการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า แต่อยากให้ทุกฝ่ายตระหนักว่า “วิกฤติฝุ่นพิษ” ไม่ใช่ “ดราม่า” ที่เกิดขึ้นชั่วคราวชั่วคราว แต่เป็น “ปัญหาใหญ่” ที่จะกระทบต่อสุขภาพ ร่างกาย และภาพรวม เศรษฐกิจไทยได้มากกว่าที่คิด

ทีมเศรษฐกิจ